

Opgave 1. Onderhandelen over loon 4 AM

1. Wat wordt er in een centraal akkoord afgesproken?
De maximale loonstijging die vakbonden zullen eisen in het onderhandelingsjaar
2. Leg uit dat werkgelegenheid en hoge lonen conflicterende belangen kunnen zijn voor vakbonden.
Hoge lonen kunnen leiden tot faillissement waardoor bedrijven alle medewerkers moeten ontslaan
Hoge lonen kunnen leiden tot mechanisering en automatisering waardoor bedrijven medewerkers zullen ontslaan omdat de arbeidsproductiviteit stijgt waardoor ze dezelfde productie kan draaien met minder mensen.
3. Deze conflicterende belangen spelen het minst als **het economisch goed gaat / economisch slecht gaat.**
4. Leg uit dat als een centraal akkoord tot stand komt, dat een keuze van vakbonden is werkgelegenheid voor te laten gaan op loonsverhogingen.
De vakbonden kiezen door een centraal akkoord af te sluiten voor een beperkte loonstijging, waardoor de werkgelegenheid beter op peil blijft omdat bedrijven minder snel failliet gaan of minder snel geneigd zullen zijn te mechaniseren of te automatiseren.
5. Leg uit dat de internationale concurrentiepositie wordt verstrekt als er een centraal akkoord tot stand komt.
Als een centraal akkoord wordt afgesloten in Nederland, dan stijgen de lonen minder hard dan anders, waardoor de loonkosten per produkt in Nederland minder snel stijgen dan in het buitenland, waardoor de Nederlandse concurrentiepositie verbeterd.
6. Leg uit dat de strategie van vakcentrales als "zelfbinding" kan worden gezien op het moment dat zij een centraal akkoord met werkgeverscentrales afsluiten.
Vakbonden denken dan niet alleen aan het eigenbelang, maar houden ook het belang van het bedrijf in de gaten. Beperkte loonstijgingen betekent namelijk dat bedrijven makkelijker overleven in de concurrentiestrijd.